

СЭ

30к
12556

НАГА НАВУЧАНЬНЯ НКА БССР

ЗАВОЧНАГА НАВУЧАНЬНЯ МБПТ

МЕТВА

ІНФОРМАЦЫЙНА-МЭТОДЫЧНЫ ЛІСТ

№ 4

ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА
ВУЧПЭДСЭКТАР
МЕНСК

1983 г. 21.11.86. У/р

Паважанья таварышы завочнікі!

Пасьпяховае завяршэньне пабудовы фундаменту соцыялістычнай эканомікі СССР, пасьпяховае вырашэньне на карысьць соцыялізму праблемы „хто каго“ як па галіне прамысловасьці, так і па галіне сельскай гаспадаркі, вырашэньне праблемы асноўнага капіталу ў сэнсе стварэньня новай тэхнічнай базы і аўладаньня новымі галінамі вытворчасьці—гіганцкія посьпехі выкананьня першай пяцігодкі за 4 гады. Гэта—посьпехі, якія зьявіліся вынікам пасьлядоўнага правядзеньня пад кіраўніцтвам Ленінскага ЦК генэральнай лініі партыі. Усе гэтыя дасягненьні зьяўляюцца вынікам вялізнага росту рэвалюцыйнай актыўнасьці шырачэзных мас рабочай клясы і працоўных сялян, вынікам вялізнага ўздыму соцыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва, нарэшце вынікам ленінскай політыкі нашай партыі.

Партыя дабілася гэтых посьпехаў у барацьбе з тэорыяй трацкізму, які цяпер ёсьць перадавы атрад буржуазнай контррэвалюцыі, аб немагчымасьці пабудовы соцыялізму ў аднэй краіне і няўнікнёнасьці рэстаўрацыі капіталізму.

Партыя дабілася гэтых посьпехаў у барацьбе з прывым опартунізмам, лінія якога заключалася ня толькі ў зрыве політыкі соцыялістычнага наступленьня, але і ў прамой капітуляцыі перад кулацтвам і буржуазнымі элементамі.

Усе гэтыя посьпехі зьявіліся магутнымі фактарамі разгортваньня культурнай рэвалюцыі наогул, падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі пролетарскіх кадрў у асаблівасьці.

Гаспадарча-політычныя задачы другой пяцігодкі „канчатковая ліквідацыя капіталістычных элемэнтаў і клясаў наогул, поўнае зьнішчэньне прычын, якія спараджаюць клясавае адрозьненьне і эксплёатацыю, і перадоленне перажыткаў капіталізму ў эканоміцы і сазнаньні людзей, ператварэньне усяго працоўнага насельніцтва краіны ў

свядомых і актыўных будаўнікоў бясключавага сацыялістычнага грамадства, завяршэньне рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі, стварэньне навейшай тэхнічнай базы для ўсіх галін народнай гаспадаркі“ (з пастановы XVII парт-конфэрэнцыі)—патрабуюць яшчэ больш разгорнутай і напружанай барацьбы за кадры.

Складанасьць рэалізацыі гэтых задач (Ліст т. Сталіна ў рэдакцыю часопісу: „Пролетарская рэволюцыя“, пастанова ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б аб пачатковай і сярэдняй школе) патрабуе ня толькі вялікай колькасьці кадраў, але і кадраў, якія аўладалі-б „дастаткова глыбокімі спецыяльнымі і тэхнічнымі ведамі, шырокім грамадзка-політычным кругаглядам і якасьцямі, якія неабходны для арганізатараў вытворчай актыўнасьці шырокіх мас працоўных“ (з пастановы Лістападаўскага пленуму ЦК УсеКП(б)).

Вырашэньне гэтай праблемы кадраў, праблемы ліквідацыі вялікай культурна-тэхнічнай адсталасьці працоўных мас патрабуе разам з разьвіцьцём сеткі стацыянарных навучальных устаноў і шырокага разьвіцьця навучальных устаноў сыстэмы завочнага навучаньня, якая (сыстэма) высоўваецца як адна з самых галоўных форм ліквідацыі культурнай і вытворча-тэхнічнай адсталасьці працоўных СССР, падрыхтоўкі патрэбных сацыялістычнай гаспадарцы кадраў спецыялістаў.

Рост ролі завочнага навучаньня ў сыстэме народнай асьветы абумоўліваецца наступнымі прычынамі:

1. Немагчымасьцю стацыянарнай сыстэмы задаволіць патрэб СССР у культуры, у кадрах спецыялістаў, немагчымасьцю яе ахапіць усе контынгенты.

2. Немагчымасьцю адарваць мільёны працоўных ад вытворчай дзейнасьці для навучаньня.

3. Гаспадарча-політычнымі задачамі 2-й пяцігодкі і неабходнасьцю зьдзяйсненьня ідэй Маркса-Энгельса-Леніна аб арганічным злучэньні навучаньня з грамадзка-вытворчай працай.

Завочнае навучаньне зьяўляецца адным з асноўных мэтодаў падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі нашых кадраў без адрыву іх ад вытворчасці і мае надзвычайна вялікае політычнае і практычнае значэньне на даным этапе.

Ня глядзячы на гэта, завочнае навучаньне разгортваецца даволі маруднымі тэмпамі, і яго становішча ні ў якой

лені ня можа задаволіць тых запатрабаваньяў, якія вынікаюць з задач культурнай рэволюцыі.

Паказальнікамі такіх марудных тэмпаў разгортвання завочнага навучання зьяўляюцца:

а) недастатковы ахоп завочнікаў сыстэмаю завочнага навучання: ВНУ—1618 чал.; Рабфакі—889 чал.; Тэхнікумы—2407—4914 асоб;

б) вялікі адсеў: ВНУ—20 проц., Тэхнікумы і Рабфакі—30 проц. (старыя наборы);

в) зусім слабае вучэбна-мэтодычнае абслугоўваньне завочнікаў (у сэнсе пасылкі падручнікаў, заданьяў, рабочых матэрыялаў, дачы кансультацый, рэцэнзій, у сэнсе адсутнасьці ўстановачных конфэрэнцый).

Асноўнымі прычынамі такога становішча завочнага навучання зьяўляюцца:

а) наяўнасьць разрыву паміж арганізацыйным ахопам завочнікаў з аднаго боку і іх наплывам з другога;

б) слабасьць опэрацыйнага і мэтодычнага кіраўніцтва справаю завочнага навучання;

в) непрадастаўленьне завочнікам адпаведных ільгот (нявыплата пэнсіі за час заліковых сэсій).

Усе гэтыя прычыны перашкаджаюць завочнікам у павышэньні іх кваліфікацыі, зьніжаюць якасьць іх работы і патрабуюць абавязковага стварэньня адпаведных умоў для гэтай работы.

Першай умовай пасьпяховасьці работы завочніка зьяўляецца разуменьне прадстаячай работы.

Выходзячы з гэтага ў №3 быў паданы навучальны плян Завочнага Сэктару МБПТ на 1931—1932 навучальны год.

Другой умовай пасьпяховай работы завочніка зьяўляецца ўменьне працаваць і працаваць самастойна, што асабліва важна завочніку.

У інфармацыйна-мэтодычным лісьце па цэлым шэрагу прычын немагчыма даць поўнай мэтодыкі самастойнай работы, а таму прыдзецца абмежавацца хоць хароткімі заўвагамі і паказаньнямі.

Завочнае навучаньне пазбаўлена цэлага раду стымулаў (вусныя кансультацыі, лекцыі, лябораторная работа і т. д.), якія-б дапамагалі больш прадукцыйнаму разгортваньню навучання, а таму высоўваецца неабходнасьць увядзеньня колектыўна-брыгаднага мэтоду работы завочнікаў.

Колектыўна-брыгадны мэтад працы завочнікаў дапамагае:

1) організоўваць працу, 2) разьбірацца ва ўсіх цяжкасцях, якія ўзьнікаюць у завочніка, 3) правяраць і пуглыбляць веды адзін аднаго, 4) скарыстоўваць узаемны вопыт і т. д.

Колектыўная праца мае вялікае выхаваўчае значэньне ў сэнсе садзейнічання разгортваньню соцыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва.

Колектыўны мэтад працы значна палегчае організацыю „вочнага“ інструктаваньня і консультаваньня завочнікаў. Выкарыстоўваньне дапамогі з боку спэцыялістаў, кніжных фондаў, якія ёсьць у наяўнасьці і т. д.

Рабочая вучэбная брыгада, як пяршачная адзінка, організуецца з завочнікаў у складзе ад 3 да 8-мі чал., пры абавязковым захаваньні як тэрыторыяльнага прынцыпу, так і прынцыпу працы па адным і тым-жа вучэбным пляне.

Увесь зьмест работы брыгады можна акрэсьліць, як дапамогу завочніку індывідуалу ў прыватнасьці.

Яна (брыгада) займаецца: 1) устанаўленьнем каляндарнага раскладу работы, не дапускаючы адхіленьняў ад вучэбных плянаў, 2) разьмеркаваньнем вучэбнага матэрыялу паміж паасобнымі ўдзельнікамі брыгады, 3) устанаўленьнем чарговасьці карыстаньня літаратурай, 4) абгаварэньнем асноўных установак пры прапрацоўцы вучэбнага матэрыялу, а для адстаючых—коллектыўнай распрацоўкай вучэбнага матэрыялу, 5) увязкаю пытаньняў заданьня з задачамі клясавай барацьбы і соцыялістычнага будаўніцтва, 6) устанаўленьнем мэтодаў работы, 7) абгаварэньнем індывідуальнага плянаваньня і вучоту працы, вынікаў прапрацоўкі вучэбнага матэрыялу, плянаў выкананьня кантрольных работ, здачы вусных залікаў, удзелу ў лябораторыях сэсіях, рэцэнзій і т. д.

Вучэбны матэрыял у брыгадзе не зачытваецца, а прапрацоўваецца індывідуальна кожным удзельнікам брыгады ў пэрыод паміж яе сходамі, якія павінны адбывацца адзін раз у 5 дзён па пэўным раскладзе.

Адказнасьць за якасьць работы брыгады ўскладаецца на брыгадзіра, які вылучаецца са складу брыгады на пэўны адрэзак часу.

На яго ўскладаецца адказнасьць за плянаваньне работы брыгады, за організацыю і бягучае кіраўніцтва гэтай работай.

Плянны работы брыгады пасылаюцца брыгадзірам сэк-
тару завочнага навучанья.

Вялікая адказнасць за работу брыгад завочнікаў
ускладаецца на раённае бюро садзейнічання завочнаму
навучанню, раённае мэтадычнае бюро і раённыя кон-
сультацыйныя пункты.

Аднак трэба памятаць, што ўвядзеньне колектыўнага
мэту работы завочнікаў ні ў якім разе не азначае
зьняцця або паслабленьня адказнасці кожнага ўдзельніка
брыгады за якасць і актыўнасць навучанья, а таксама
і таго, што індывідуальная работа завочніка над вучэбным
матэрыялам зьяўляецца асноваю работы брыгады.

Завочнае навучаньне праводзіцца па заданьнях, якія
пасылаюцца кожнаму завочніку. Шмат хто з таварышоў,
па агрыманьні заданьяў ня ведае, з чаго пачынаць і
часта траціць шмат часу на другарадныя пытаньні, пра-
пускаючы галоўнае. Каб ухіліцца гэтых памылак, трэба
мець на ўвазе, што заданьне, як правіла, складаецца
з частак: а) тэмы заданья, б) уступу, в) мэты заданья,
г) пляну тэмы, д) літаратуры, е) мэтадычных заўваг,
ж) тэмы і пляну для пісьмовай работы, з) і, нарэшце,
можа складацца з вучэбна-дапаможнага матэрыялу.

Атрымаўшы заданьне, завочнікі ў першую чаргу па-
вінны ўважліва прачытаць усё заданьне і добра зразумець
мэтавую ўстаноўку. Пасьля гэтага патрэбна прачытаць
уступную частку і зрабіць адзнаку галоўных момантаў у
заданьні, падкрэсьліўшы тое, што ўжо знаёма і на што
патрэбна будзе звярнуць больш увагі пра распрацоўцы
матэрыялу.

Усвоіўшы ўступную частку, трэба разабраць мэтадыч-
ныя ўказаньні і плян прапрацоўкі. Разабраўшы і ўсвоіўшы
гэтыя моманты заданья, неабходна прыступіць да рабо-
чага матэрыялу ці да матэрыялу, паказанага ў адпаведным
падручніку. Бязумоўна, лепш чытаць спачатку рабочы
матэрыял заданья, які друкуецца разам з заданьнем, а
потым паказаны падручнік. Калі-ж рабочага матэрыялу
няма, дык трэба прыступіць адразу да распрацоўкі пака-
занага матэрыялу ў падручніку. Такая прапрацоўка дасць
магчымасьць завочніку звярнуць увагу на самыя важныя
моманты, выдзеліць вузлавыя пытаньні і папярэдзіць
магчымасьць расьсейваньня ўвагі на менш важных разь-
дзелах.

Толькі пасля прапрацоўкі і ўсваення рабочага матэрыялу, падагуліўшы яго на сходзе брыгады, можна ўзяцца за адказ на контрольныя пытанні. Даўшы на ўсе контрольныя пытанні адказы, трэба яшчэ раз прадумаць плян, ці не асталася часам чаго-небудзь няяснага, і калі ёсць яшчэ незразумелае, дык неабходна прачытаць другі раз адпаведны рабочы матэрыял, а калі і пасля гэтага астанецца што-небудзь няяснае, дык абавязкова трэба пісьмова зрабіць запыт у сэктар, які дасць належнае тлумачэнне. Трэба памятаць адно: чым лепш будзе ўсвоена заданне, тым вышэй будзе якасць работы. Добра ўсвоенае заданне палегчыць праходжанне наступных. Ня трэба сьпяшацца, каб хутчэй скончыць. Трэба працаваць з алоўкам у руках, адзначаць кожнае незразумелае месца, незразумелыя словы адшукаць у слоўніку, а незразумелыя месцы прачытаць яшчэ раз. Час, патрачаны на гэта—патрачаны не дарма. Ён акупіцца сапраўдным усваеннем прадмету.

Пасля прапрацоўкі матэрыялу па зьместу тэмы і дасканальнага ўяўлення яе неабходна прыступіць да складання пісьмовай работы. Калі па некаторых пытаннях і момантах тэмы будуць веды недастаткова ясныя, дык трэба звярнуцца да дадатковай прапрацоўкі матэрыялу. Неабавязкова, а часцей і зусім непатрэбна зноў прачытваць усю літаратуру: дадаткова прыдзецца працаваць усяго некалькі старонак.

У тых выпадках, калі і пасля паўторнай прапрацоўкі, матэрыял будзе ня зусім зразумелым, работу усё-ж такі пісаць трэба, але разам з гэтым неабходна адзначыць, што незразумела (пакінуўшы для гэтага пытаньня месца), каб можна было даць тлумачэнне.

Завочнікі часта, пішучы пісьмовую працу, імкнуцца як мага больш пісаць, думаючы, што чым больш, тым лепш. Памылкова. Трэба імкнуцца навучыцца ў кароткіх работах напісаць самае галоўнае і даць адказ на пытанні. Мы ведаем, што ня кожны ўмее правільна, у кароткіх працах выказаць галоўную думку, і на пісьмовую работу траціцца больш часу, чым на самую прапрацоўку; але гэта толькі спачатку, а ў далейшым завочнік прывыкае хутка і добра пісаць. А калі ён з першых работ ня будзе імкнуцца вучыцца правільна пісаць, дык і надалей ня зможа выправіцца.

Пры гэтым трэба памятаць, што пісьмовая работа— амаль адзіны сродак вучоту посьпехаў завочнікаў. Па контрольных работах настаўнік сочыць за тым, наколькі завочнікі ўсвоілі данае заданьне. Пісьмовая работа паказвае ступень росту завочнікаў і якасьць выкананага заданья. Галоўным чынам па пісьмовых работах робіцца і перавод з курсу на курс. Такім чынам, як бачым, пісьмовая работа ў завочным навучаньні адыгрывае не малую ролю і гэтым самым абавязвае завочніка адносіцца да яе з усёю сур'ёзнасьцю.

Уся работа завочных сэктараў павінна быць падвергнута здаровай крытыцы ўсёй савецкай грамадзкасьці.

Надзвычайна важна, каб і вы, таварышы завочнікі, дасылалі вашу ацэнку нашых заданьяў, каб вы паведамялі нас, як напісаны заданьні, ці ўсё ў іх зразумела, ці не пападаецца ў іх шмат незразумелых слоў і сказаў або цэлых адрыўкаў, недастаткова выразных, ці дапамагаюць вам у працы ўводзіны, ці зразумелы контрольныя пытаньні і т. д.

Калі вы будзеце пасылаць свае заўвагі, гэта дасць магчымасьць уносіць у заданьні тыя ці іншыя зьмяненні і дадаткі, і гэта дапаможа нам лепш арганізаваць вашу вучобу.

Наогул, таварышы завочнікі, пасылайце ня толькі вашы водзывы аб заданьях, але дасылайце і лісты па ўсіх пытаньях, якія вас цікавяць, і вы атрымаеце адказ.

Больш сувязі з тэхнікумам—вось наш лёзунг!

Загадчык Завочнага Сэктару
МБПТ Шалабодаў.

Заказ № 1997.

7.000 экз.

(1/2 арк.)

Друкарня імя Сталіна.

В0000002466034

1186-100

Инд. 1983 г. Бк. 118